

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keizerberg 54, Amsterdam-Z.

Opricht 1 Januari 1881

Kwakzalverij per telefoon? Ja ook dat! Hieronder publiceren wij de woordelijke weergave van zulk een wonderbaarlijke „genezing”.

In een radio-uitzending brandmerkte de voorzitter van onze vereniging dit onverantwoordelijk gedoe van een Bossche magnetiseur.

„De dikke natuur” komt aan de lijn

Een bewoner van 's Hertogenbosch beweert telefonisch genezingen te kunnen bewerkstelligen. Van dit ongetwijfeld hele krasse staaltje — maar wij hebben in de kolommen van dit maandblad al eens eerder melding kunnen maken van telefonische „consulten” van kwakzalvers — werd onlangs in een radiouitzending van de Vara een voorbeeld gegeven. Onze voorzitter, de heer A. P. N. de Groot, arts, werd in de gelegenheid gesteld er commentaar op te geven. De uitzending geschiedde in de rubriek „Dit is het begin” op zaterdag 8 augustus.

Aan het woord is de medewerker van deze radorubriek, Jan Lenferink. „Volgens prof. Tenhaeff uit Utrecht zijn er in Nederland zo'n 10.000 magnetiseurs, mannen en vrouwen, die door handoplegging pijnen verdrijven van volgens officieuze schattingen ettelijke honderdduizenden wanhopige landgenoten.”

Een patiënte: Ik heb ontzettend veel zenuwen op de maag en wanneer ik nerveus werd begon direct hoofdpijn en van die hoofdpijnen kwam het op de maag en daar hoort het niet en dan was ik echt een dag of vier, vijf volkomen slap. Niets hielp, niets, want ik ben bij doktoren geweest en elk ogenblik is het teruggekeerd omdat het een zenuwkwastie is. En zo heeft hij me dan er van afgeholpen via de telefoon.

Jan Lenferink: Magnetisme is niet alleen genezen door middel van handoplegging maar ook een vorm van onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Dokter de Groot uit Hilversum, voorzitter van de Vereniging tegen de Kwakzalverij en voormalig geneeskundig inspecteur van de volksgezondheid noemt magnetiseurs zonder uitzondering kwakzalvers. Onderzoek naar het hoe en waarom van magneti-

seurs en hun patiënten van de kant van overheid en wetenschappers wordt nauwelijks gepleegd. Een summier particulier onderzoek viel uit in het nadeel van de magnetiseurs of onbevoegden, zoals dokter de Groot hen ook wel noemt.

Ogenblikkelijk naar arts

De heer De Groot: Een onderzoek is daar door een medicus die zeer welwillend tegenover de onbevoegden stond bij één bepaalde te goeder naam en faam in den lande bekend staande kwakzalver een paar jaar lang doorgevoerd. Deze zeer welwillende onderzoeken hebben tot het rapport gevoerd dat van de patiënten die in die tijd bij deze zeer bekende magnetiseur binnenkwamen minstens 14½ pct ogenblikkelijk naar de arts, naar een behandelend arts had moeten gaan en dat van al die patiënten ook 1 pct binnen één maand in een ziekenhuis werd opgenomen. En 14½ pct — en nu zegt men dat er honderdduizenden patiënten heen gaan; reken eens hoeveel dat er per jaar zijn . . .

De heer Lenferink: Dat betekent wel, dat wanneer er 14.000 mensen minstens naar de huisarts hadden moeten dat er dan toch altijd nog heel wat procenten overblijven, waarvan u

niet zegt, dat ze aan het verkeerde adres waren bij de magnetiseur . . .

De heer De Groot: Akkoord. Weet u van tevoren, wanneer uw verkoudheid louter een beetje bronchitis is of een ernstige open tuberculose?

★ ★

De heer Lenferink: In Den Bosch woont een achterneef van Toon Hermans, door de Bossenaren „de dikke natuur” genoemd. Driehonderdvijftig pond schoon aan de haak, huwelijksmakelaar, hypnotiseur, kikkerfokker, berenvechter, helderziende maar vooral: magnetiseur. Gekleed in een blauw truitje en zijn tiroler broek ontving hij „Dit is het begin”. Op een koele namiddag waren wij aanwezig bij een wonderbaarlijke genezing per telefoon.

— U spreekt met Hermans, ja.

— Ja, dat kan ik, ja.

— Reuma in uw arm, ja.

— Rechterarm, eh . . .

— Een afspraak mee te maken, ja, dat kunt u ook. Bij mij op het spreekuur komen, maar ik kan proberen of ik het door de telefoon kan. Als u mijn . . .

— Dat kan daarna na een afspraak. Ik kan kijken of ik u nu kan helpen, want ik ben goed in vorm. Van waar belt u op het ogenblik? Welke stad of welk dorp, bedoel ik . . .

VERVOLG OP BLZ. 38

Kwakzalversconsult per telefoon

VERVOLG VAN BLZ. 37

— Een dorp, dat zie ik. Ik zie dat u aan de rivier zit in Kerkdriel. Is het uw rechterarm?

— Het is tussen de arm en elleboog in dat de ergste pijn zit.

— Tussen de arm en de elleboog, ja, daar zit de ergste pijn en iets aan de binnenkant links? . . .

— Ja, u kunt 'm niet draaien, dat voel ik, ja als u uw arm nu rustig op de tafel legt voor u . . . kunt u dat? Hebt u een tafeltje bij de hand? Ja? Wanneer bent u geboren, welke maand?

— Hebt u blauwgroene ogen?

— Klopt hè. Ik zal u in uw ogen kijken en kunt u een beeld vormen hoe ik er uitzie? Ben ik een groot man of klein mannetje, welke kleur ogen heb ik en heb ik een baard?

— Probeer dat eens . . .

— Groot of klein?

— Dat klopt ja, ik heb het beeld al door . . . Blauwe ogen of bruine ogen?

— Ja, die heb ik.

— Ogen is niet belangrijk, maar kijk me al in in mijn ogen . . .

— Blauw dat klopt ook, ik heb u helemaal in beeld, telepatisch en ik zal even proberen te genezen. Bent u heel rustig op het ogenblik en gerelaxed en geen geluiden in de buurt, 't stoort. Hebt u uw arm al ergens op-
liggen?

— Op een tafel, ja. Dan zal ik u even aankijken in uw ogen, denkbeeldig, en dan krijgt u direct een vreemd gevoel in uw ogen en dan moet u zeggen, ja wanneer. Het beeld links in uw hoofd . . . Voelt u iets warms in uw hoofd komen?

— Boven links over wordt u warm, hè? Dan ga ik u ronddraaien in uw hoofd en dan ga ik via uw hoofd naar de schouder en naar uw arm en dan moet u zeggen wanneer u die pijn of die warmte naar beneden voelt trekken, naar uw arm . . . (diepe zucht)

— Dan zegt u alleen maar ja.

— Ja, voelt u dat?

— Ben ik al boven uw elleboog een beetje, hè

— (zucht) Ja . . . ja . . . Voelt u een weldadige warmte in uw arm trekken nu?

— Wordt het een prikkeling? Ja, dat is goed, dat is nog beter, dan kan ik u direct onmiddellijk genezen. Als u even zo rustig blijft zitten dan heb ik binnen de minuut de pijn weg.
(zuchten)

— Wordt het goed warm, ja, dat moet (zuchten). Arm rustig laten liggen, anders kom ik er niet in. (zware zuchten). Nou ben ik erin. Voelt u een weldadige warmte en prikkeling?

— Is de pijn weg, meneer?

— Kunt u hem weer bewegen? Doet u hem eens boven uw hoofd en ronddraaien of u nog pijn heeft . . .

— U heeft geen pijn meer. Voelt u dat u geen pijn meer heeft? Dan heb ik u genezen, meneer.

Jan Lenferink: Wat denkt u er van? **Dokter de Groot: Dat is je reinste kwakzalverij, meneer Lenferink. Wie zegt dat dóór het praatje door de telefoon heen deze man ook maar enigszins beïnvloed is wat betreft zijn reuma. Het kan zijn, dat het een zeer gevoelig mens is, die door de toespraak van wie dan ook een zekere indruk**

ondergaat, dus psychisch een beetje onder de indruk komt maar dat daardoor een reuma zou kunnen worden genezen, dat is wetenschappelijk gezien meer dan belachelijk.

Jan Lenferink: De reuma zal dan niet genezen zijn, maar de pijn was weg.

Bij tandarts op de stoep

Dokter De Groot: Als u, meneer Lenferink, op een gegeven ogenblik met kiespijn op de stoep van een tandarts gaat staan en u drukt op de bel, wat gebeurt er dan heel vaak? Uw kiespijn is weg maar uw kies is nog net zo aangetast als anders en wordt verder aangetast als u zo weggaat zonder behandeling. Er kan een zekere psychologische druk op deze mensen worden uitgeoefend zodat ze het gevoel hebben dat er iets met hen gebeurd is en dat is het voordeel bij de kwakzalver naar mijn oordeel, het voordeel, ik bedoel uit een oogpunt van de kwakzalver zelf, dat zij over het algemeen psychologisch beter met het mensdom om kunnen gaan of omgaan dan talloze artsen.

Jan Lenferink: In 1966 is de Staatscommissie-Peters begonnen met een onderzoek naar het doen en laten van de magnetiseurs en hun clientèle. De uitslagen liggen vijf jaar later nog in de kluizen van de Staatssecretaris van Volksgezondheid. Dokter De Groot is er van overtuigd dat dat rapport zijn bezwaar tegen magnetiseren zal delen.

De heer De Groot: Ons bezwaar tegen onbevoegden is, dat ernstig zieken door hen niet herkend worden, maanden lang, soms misschien jarenlang door hen behandeld (tussen dikke aanhalingstekens) worden en dat ze dan pas bij de artsen komen als zij veel te laat zijn om nog behoorlijk te worden behandeld.

Kwarteeuw op de bres voor suikerzieken

DIT JAAR viert de Nederlandse Vereniging van Suikerzieken haar 25-jarig jubileum. Het hoofdbestuur heeft in de loop van augustus en september een grote campagne op touw gezet om het grote publiek iets meer te vertellen over het werk en de doelstellingen van deze nuttige vereniging.

In de loop der jaren hebben wij meer dan eens gelegenheid gehad om publicaties van deze vereniging aan te halen, waarin gewaarschuwd werd tegen de praktijken van onbevoegden. „Middelen” tegen suikerziekte behoren van oudsher tot de bagage van kwakzalvers. De vereniging, lezen wij

in de huis aan huis verspreide krant houdt zich bezig met de bevordering van het inzicht in de behandeling van suikerziekte, het geven van voorlichting, het stichten van tehuizen en het bestrijden van de kwakzalverij.

Wie over de NVS meer wil weten kan zich in verbinding stellen met het Centraal Bureau, Burg. Patijnlaan 65, te 's Gravenhage, tel. 070-63.89.70. Men kan bij dit bureau het z.g. Rode Zakboekje aanvragen, dat veel wetenswaardigs vermeld en dieetvoorschriften en levensregels voor diabeten geeft.

Chopin waarschuwde Rosemary: het bad loopt over!

ROSEMARY BROWN, een Engelse huisvrouw, heeft voor een (klein) opschuddinkje gezorgd. Componisten, die al lang afscheid genomen hebben van het aardse leven, zouden haar composities „mededelen”. Rosemary, men zal het hebben begrepen, is een spiritistisch medium. En zij heeft in zoverre succes dat er in heel wat kranten heel wat ernstige beschouwingen zijn verschenen over de vraag hoe dat kan. Waarbij men allereerst zich maar eens moet afvragen: óf het kan.

Merkwaardigerwijs maakten wij in het Maandblad tegen de Kwakzalverij van juni j.l. melding van een ander medium met de naam Rose, namelijk architect W. R. Rose, die in de zeventiger jaren van de vorige eeuw het meest vooraanstaande „spiritistische medium” in Nederland was. Bij Rose kwam, anders dan bij Rosemary geen muziek „door”, maar wel allerlei uitspraken betreffende bijbelse gebeurtenissen. In de spiritistische kringen van die tijd — ja, ook toen al — werd architect Rose als de grote profeet en bemiddelaar beschouwd.

Liszt als organisator

HOE OVERIGENS de muzikale prestaties van Rosemary Brown door terzake deskundigen worden beoordeeld heeft men in ons augustusnummer kunnen lezen. Het „wonder” is trouwens reeds een tijdje in de publiciteit. Al begin november 1969 publiceerde Jan Rubinstein in Vrij Nederland een interview dat hij met Rosemary Brown had in haar huis te Balham, een Londense voorstad.

Van haar vrienden uit het hiernamaals, die haar hun werken „dikteren” is Liszt de organisator.

Reeds toen zij zeven jaar oud was, zou Franz Liszt haar verschenen zijn en haar beloofd hebben, haar later muzikles te zullen geven. Aanvanke-lijk wist zij niet, dat het Liszt was, maar later werd dit haar duidelijk, toen zij zijn portret zag. Liszt hield woord: in 1964 na de dood van haar man (1961) zat zij aan de piano — ze had weinig lessen gehad — toen iemand haar handen gebruikte, zoals bij spiritistische seances „automatisch schrijven” bekend is. Weldra „manifesteerden” Chopin, Bach, Beethoven, Brahms, Schubert, Schumann, Grieg, Mozart, Debussy en Rachmaninow zich. Op voorstel van Liszt zou zij van tien tot vier uur als medium beschikbaar zijn voor de componisten.

Ook zou Liszt haar aangeraden hebben, met Philips in zee te gaan voor de publicatie van haar eerste langspeelplaat, omdat hij vroeger in Zaltbommel in het bankiersgezin Phi-

lips heeft gelogeed en de jongste dochter pianoles heeft gegeven.

Het geheugen van Franz Liszt is toch maar goed gebleven, ruim tachtig jaar na zijn dood! Of hebben de Public Relationsmensen van Philips soms voor een passend geheugensteuntje gezorgd?

Al 500 muziekstukken

OP HET OGENBLIK zijn er meer dan 400 muziekstukken, haar gedictreed door overleden componisten. Het zijn meest pianostukken, maar er zijn ook enkele kwartetten van Brahms en Schubert — een daarvan is kortgeleden door het Darlington Quartet voor het derde programma van de BBC uitgevoerd.

Met het uitbrengen van haar eerste langspeelplaat is de publiciteit als een malse regenbui op Rosemary neergedaald: BBC en ITV zijn bij haar thuis geweest. Peter Dorling, de producer van het BBC-programma vertelde met een vriend bij haar te zijn geweest en op zijn vraag, of er componisten aanwezig waren, een bevestigend antwoord te hebben gekregen. „Beethoven is hier, hij wil een stuk muziek kwijt”.

Rosemary ging in een hoek zitten, ze mompelde wat en schreef razendsnel een pagina muziek. Een kwartier later

speelde Dorlings vriend het stukje direct op de piano; er was geen twijfel: het was Beethovenachtig.

Peter Dorling verklaarde, dat Rosemary op hem een absoluut oprechte indruk maakte, er zou geen fraude in het spel zijn. Hij heeft zich drie maanden met haar bezig gehouden en heeft haar hele leven uitgeplozen; ook Dorothy Bacon is voor haar twee pagina's beslaande publicatie in Life Magazine, twee maanden met haar journalistiek onderzoek bezig geweest. Het wordt alles hoogst serieus bekeken — zelfs wanneer „Chopin” een stukje dicteert en er tussen door waarschuwt: Het bad loopt over.

Ze staan te dringen

TIJDENS EEN interview dat Friso Endt in Elseviers Weekblad publiceerde — hij was met andere journalisten aanwezig in haar huis in Balham, ter gelegenheid van het uitkomen van haar eerste langspeelplaat — vertelde Rosemary hem dat Beethoven haar zijn tiende symphonie wilde dicteren, een werk met veel koren. Aangezien het „ontvangen” van een volledige orkestpartituur een heel werk is, dat vier à vijf jaar in beslag zou nemen, en de andere componisten „staan te dringen” heeft zij op aanraden van Liszt besloten, alleen de pianopartij over te nemen en er wat aanwijzingen voor de orkestratie bij te voegen.

De Utrechtse emeritus hoogleraar in de parapsychologie prof. dr. W. H. C. Tenhaeff, eveneens aanwezig, verklaarde, dat mevrouw Brown volkomen normaal is. Zij vertoont geen

VERVOLG OP BLZ. 40

DOORGEKOMEN

„Voldoende bewijzen om alle scepticisme over dit fenomeen uit te bannen.” Dit schrijft Alex van Amerongen in de NRC over het muzikale spiritisme van Rosemary Brown, wanneer hij de grammofoonplaat moet bespreken, die Philips op de markt heeft gebracht. Bij de plaat wordt een uitgebreide documentatie geleverd, waarbij de onvermijdelijke prof. Tenhaeff niet mag ontbreken, en de heer Van Amerongen, die dat alles heeft gelezen, is meteen omver gevallen. Wel komt hij na het beluisteren van de plaat tot de conclusie, dat er sprake is van

een armelijke simpelheid der pianistische zetting. Dat muzikale aspect van de meeste composities doet vermoeden, dat de geesten van de overleden beroemdheden over minder inventiviteit en inspiratie beschikken dan tijdens hun leven.

Philips brengt plaat en album in de handel onder nr. 6500049; de prijs voor deze spiritische muziek bedraagt 24,50 gulden. Behalve Rosemary zelf - de weduwe, lezen we, van een in 1961 overleden journalist - speelde ook Peter Katin de muziek, die via het medium is „doorgekomen”.

Voor multiple sclerosepatiënten werd valse hoop gewekt

EEN DUIJS boulevardblad heeft onlangs voor enige opschudding gezorgd door het publiceren van een bericht als zou door middel van „Ultraschall“-golven de genezing van lijders aan multiple sclerose mogelijk zijn. Dr. J. Kater toont in de Haagsche Courant tegen het op deze wijze wekken van valse hoop. Het komt enige keren per jaar voor dat wordt beweerd, dat iemand multiple sclerose kan genezen.

Ook in ons land lijden vele tienduizenden mensen aan deze ziekte waarvoor tot nu toe geen afdoend geneesmiddel werd gevonden, mede omdat de oorzaak er van nog niet bekend is. Multiple sclerose begint meestal omstreeks het dertigste tot veertigste jaar, en verloopt als het ware „in aanvallen“. Tot de voornaamste verschijnselen van deze organische aandoening van het centrale zenuw-

stelsel behoren de bewegings- en loopstoornissen, die in verlammingstoestanden kunnen overgaan, evenwichtstoornissen, vermindering van het gezichtsvermogen, vermindering van het gevoel in armen en benen en allerlei nevenverschijnselen.

Het gehele proces kan jarenlang tot stilstand komen, om daarna opeens weer op te flikkeren, en niet zelden wordt de lijder aan multiple sclerose tenslotte een invalide. Naast de zorg voor goede voeding en het zo belangrijke voorkomen van emoties, die de ziekte niet zelden verergeren, kan door een juiste begeleiding en symptomatische behandeling zeer veel worden bereikt.

Schadelijke emoties

JUIST DE AANKONDIGING van nieuwe zogenoemde geneesmethoden, die achteraf zonder resultaat blijven, is zo verwerpelijk, omdat zij ongewenste schadelijke emoties veroorzaakt. Het bericht in het Duitse boulevardblad was dan ook aanleiding voor de medische sclerose stichting om zeer scherp te reageren in het Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde. Het betrof de behandeling van 6000 lijders aan multiple sclerose door middel van „Ultraschall“ — golven, waarvan het nut bij deze ziekte beslist nog niet bekend is.

Het is ontoelaatbaar, zo schreef dr. H. Dassel, om zo onwetenschappelijk in de publiciteit te komen zolang nog onvoldoende bekend is wat Ultraschall, gedurende welke tijd en met welke dosering uitwerkt. De successen, die met deze behandeling worden bereikt, berusten waarschijnlijk hoofdzakelijk op een aantal positieve gunstige onderdelen, die erbij werden gebruikt, zoals de actieve revalidatie, de geleide oefeningen en de morele en psychische steun aan de patiënten. En daarbij is de werkelijke rol van Ultraschall nog een vraagteken.

Zodra de oorzaak van multiple sclerose bekend zal zijn, zal ook de ge-

Vakantie-vechtpartij met Van de Moosdijk en zijn lijfwacht

Tijdens de vakantieperiode heeft zich een voorval afgespeeld bij de bungalow De Zandhoeve van kruiden-„dokter“ Willem van de Moosdijk in het Brabantse Casteren. Een aantal bouwvakarbeiders, dat op de fiets voorbij kwam, herkenden de zo veelvuldig in kranten afgebeelde rijke bungalow van de kwakzalver. Uit het groepje klonk de kreet „oplichter“. Dit was niet naar de zin van leden van de „lijfwacht“ van Van de Moosdijk, in hoofdzaak familieleden, die geregeld in actie zijn om het huis te bewaken, tegen gedupeerden, die krachtige maatregelen willen nemen. Met een auto gingen zij het groepje fietsters achterna.

Er ontstond een vechtpartij, waarbij ook Van de Moosdijk zelf betrokken werd en waarbij nogal wat harde klappen werden uitgedeeld.

Groene medicijnen

VAN DE stijgende belangstelling voor kruiden getuigt het boek, dat bij de Parijse uitgeverij Plon is uitgekomen over geneeskrachtige planten: „La médecine verte - à la recherche des plantes qui guérissent“. Het boek is geschreven door Margaret Kreig. Op de stofomslag komt o.a. de reproductie voor van een oude afbeelding van de mandragora, het mannetjeskruid, dat volgens de overlevering op galgenvelden opschoot.

nezing ervan niet uitblijven. Alhoewel de oplossing nog steeds niet werd gevonden, is men er dichter bij dan misschien wel wordt gedacht. Er zijn aanwijzingen voor een virus-infectie, en een overgevoeligheid waardoor de eigen zenuwcel-eiwitten worden afgebroken. Maar intussen is het kwaad geschied en werd weer bij duizenden patiënten met multiple sclerose en hun naaste omgeving hoop en verwachting gewekt welke niet verwerkelijk konden worden. Daarvan getuigen de talrijke brieven, die de Sclerosestichting moest beantwoorden.

ROSEMARY BROWN

VERVOLG VAN BLZ. 39

trekken van hysterie of schizofrenie. Zonder enige neiging tot hysterie zette mev. Brown uiteen, dat het de componisten niet bovenal om de muziek te doen was, doch om bruggen te bouwen om ons te bewijzen, dat er een hiernamaals is en dat de dood niet het einde is.

Op de vraag, die Leo Davidson van het Algemeen Dagblad stelde aan prof. Tenhaeff, of er misschien sprake kan zijn van het onbewust reproduceren van vroeger verworven kennis, antwoordde prof. Tenhaeff, dit, zowel als handige imitaties, uitgesloten te achten.

Indien mevrouw Brown zonder het te weten componiste zou zijn, dan zou zij, volgens deskundigen, met eigen werk voor de dag komen.

De vraag, of men inderdaad met een spiritistisch verschijnsel te doen heeft, durft de heer Tenhaeff zonder diepgaand onderzoek door gespecialiseerde deskundigen, overigens niet te beantwoorden!

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; E. Mijnaerends, **Tandarts** te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; J. J. Aukema, **Dierenarts** te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-President Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Bulter, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. van Baak, **Dermatoloog** te Utrecht; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging Incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

BLZ. 40

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.